

***Загальні принципи надання
першої допомоги при гострих
отруєннях.
Тема 1. Без паніки!***

Доцент Давидова А.Г., асистент Капустін С.А.

Основними напрямленнями терапії гострих отруень як у дорослих, так і у дітей, є:

- попередження всмоктування отруйних речовин (через шкіру та слизові оболонки, дихальні шляхи, відділи шлунково-кишкового тракту тощо);
- Видалення токсичних речовин, що вже всмокталися в кров;
- Специфічна терапія – застосування антидотів;
- Симптоматична терапія.

Попередження всмоктування отрути

- Основна задача лікаря , фельдшера, медичної сестри або будь-якої людини, що надає першу допомогу при гострому отруєнні – це застосування усіх можливих методів, що дають змогу попередити надходження отрути у системний кровотік.
- В першу чергу слід прикласти усіх можливих зусиль для видалення токсину з поверхні його всмоктування

Попередження всмоктування отрути

З шкірних покривів:

Одними з найнебезпечніших отрут, що можуть потрапляти через шкіру, є корозійні речовини. Вони швидко роз'їдають поверхневий шар епідермісу, тому їх слід видаляти якомога швидше.

Окрім того, багато отрут мають властивості швидко проникати крізь шкіру, всмоктуючись уже через сітку судин підшкірної клітковини.

Тому рекомендовано завжди виконувати наступні вимоги:

Правила попередження всмоктування отрути зі шкірних покривів

1. Для попередження дії отрути на медичного працівника або робітника МНС, що надає допомогу, слід використовувати захисні засоби, бажано – рукавички, окуляри та спецодяг.
2. Слід зняти або зрізати з постраждалого забруднений одяг та змити отруту великою кількістю прохолодної води. Слід також промити шкіру за вухами та під нігтями, використовуючи слабкий мильний розчин.
3. Категорично не рекомендується проводити хімічну нейтралізацію отрути на шкірі! Під час хімічної реакції виділяється тепло, яке може прискорити всмоктування токсичної речовини. Окрім того, визначити слушну кількість речовини для нейтралізації практично неможливо, а її надмірна кількість призведе до ще більш тяжкого ураження.

Попередження всмоктування отрути

Очі

1. При потраплянні токсичної речовини на слизову оболонку необхідно діяти швидко, адже це може призвести до її серйозного ураження. Перш за все слід промити очі великою кількістю прохолодної води. Якщо є можливість, можна закапати в очі анестезуючий препарат, наприклад, 0,5% - 2% розчин новокаїну.
2. Покласти постраждалого на спину. За допомогою трубки від інфузійної системи або будь-якого (звичайно, чистого) шлангу направити потік води на кожне око від перенісся. Для промивання кожного ока використовують не менше літру рідини.
3. Якщо є можливість, після промивання рекомендовано визначити рН на поверхні слизової оболонки очей для диференціювання токсичної речовини та полегшення надання спеціалізованої допомоги.

Попередження всмоктування отрути

Очі (продовження)

4. Не використовувати ніяких нейтралізуючих речовин – це може викликати подальше ураження кон'юнктиви та рогівки.
5. Постраждалого слід доставити до офтальмологічного або токсикологічного відділення.

Попередження всмоктування отрути

Дихальні шляхи

1. Людині, що надає допомогу, бажано, слід використовувати захисні засоби – респіратори, тощо.
2. Перш за все слід винести (вивести) постраждалого з зони ураження токсичною речовиною та за можливості почати інгаляцію зволоженого кисню. При порушенні біомеханіки дихання у пацієнта слід розглянути можливість допоміжної вентиляції легенів.
3. У разі набряку верхніх дихальних шляхів може швидко виникнути їх обструкція. Набряк проявляється захрипністю голосу, інспіраторною задишкою, стридором. У цьому разі слід негайно провести інтубацію трахеї (виконується спеціалізованою бригадою швидкої допомоги) або конікотомію.
4. Потерпілий госпіталізується до відділення інтенсивної терапії або токсикології, і має знаходитись під спостереженням лікаря протягом доби. Річ у тім, що багато легеневих отрут викликають набряк легенів, який розвивається протягом саме цього періоду. Ранні ознаки – задишка, ціаноз, зниження сатурації кисню.

Попередження всмоктування отрути

Шлунково-кишковий тракт

Сьогодні існують досить значні протиріччя щодо необхідності та правил стимуляції блювання, методів промивання шлунку та використання спеціальних речовин для цього, тощо. Отже, це є тема для окремої лекції.

Щиро дякуємо за увагу! Далі буде!